

Костянтин Щербина

аспірант

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль

Науковий керівник: Ольга Сорока

професор, доктор педагогічних наук,

завідувачка кафедри соціальної роботи та

менеджменту соціокультурної діяльності

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль

ПРО ДІАГНОСТИКУ ВЗАЄМОДІЙ У СПІЛЬНІЙ РОБОТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ PISA

Автор піднімає питання щодо розкриття особливостей діагностики взаємодій у спільній роботі майбутніх менеджерів. Увагу зосереджено на моніторингових дослідженнях PISA. Фрагментарно представлено опитувальник для визначення рівня співробітництва в команді PISA.

***Ключові слова:** діагностика взаємодій, вміння працювати в команді, моніторингове дослідження, Pisa, майбутні менеджери.*

Головною умовою успіху освіти в умовах ринкових відносин є її висока якість. Складність вирішуваних проблем сучасним керівником зумовлює необхідність пошуку науково-практичних підходів, які забезпечують ефективне управління організацією з позицій ефективного менеджменту.

Вміння працювати у команді (взаємодіяти) є найважливішим освітнім результатом, що виділяється у всіх сучасних освітніх системах. Його оцінка є предметом дослідження Міжнародного моніторингового дослідження PISA (Programme for International Student Assessment). Дослідження створено за ініціативою Організації економічного співробітництва й розвитку, ОЕСР (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD) [1]. «Співпраця під час вирішення завдань»

(«collaborative problem solving» в перекладі означає «спільне розв'язання завдань») входить до складу «функціональної грамотності», яку оцінює це моніторингове дослідження.

Серед розроблених інструментів оцінювання набору компетенцій «співробітництва під час вирішення завдань» можна назвати інтерактивний online формат спільного вирішення побутової практичної ситуації трьома учасниками, й опитувальна методика PISA [3, с. 28].

Опитувальна методика влаштована в такий спосіб. У опитувальнику наводиться кілька тверджень. Випробуваний повинен погодитися чи не погодитися з цими твердженнями із зазначенням ступеня: «цілком згоден» чи навіть «згоден»; «не згоден» чи «цілком не згоден». Наведемо твердження, що представлені в опитувальнику:

- Я добре слухаю;
- Я враховую, у чому зацікавлені інші;
- Я люблю розглядати різні перспективи;
- Мені приємно бачити успіхи своїх одногрупників;
- Я вважаю, що командою краще ухвалювати рішення, ніж самотійно;
- Я люблю співпрацювати з іншими одногрупниками;
- Я вважаю за краще працювати як частина команди, ніж самотійно;
- Я вважаю, що робота в команді підвищує власну ефективність.

Основні обмеження такого способу оцінки рівня «спільного вирішення завдань» полягають у тому, що опитувальник PISA виявляє не вміння працювати в команді, а усвідомлення студентом того, як він відноситься до роботи в команді, і чи це йому подобається.

Розглянемо оцінювання набору компетенцій спільного розв'язання задач докладніше. Дана система оцінки співробітництва є платформою оцінювання набору компетенцій. Спеціально ця платформа оцінювання розглядається поряд з іншими підходами (зокрема, підходом National Assessment of Educational Progress (NAEP) – Національною системою оцінювання освітнього прогресу США) у роботі Collaborative Problem

Solving: Considerations for the National Assessment of Educational Progress [2].

Компетенція співробітництва під час вирішення завдань у спільній діяльності є такою собі можливістю індивіда ефективно залучатися до процесу, в якому двоє і більше діючих учасників вирішують завдання, спираючись на взаєморозуміння, об'єднання спільних зусиль, підсумовування своїх знань і вмінь для досягнення спільного рішення. Компетенція оцінюється за тим, наскільки добре індивіди взаємодіють між собою в процесі вирішення спільного завдання. Цей процес передбачає досягнення взаєморозуміння цілей та активностей, що є так само важливо при б'єднанні ресурсів і розв'язанні завдань [2]. При цьому учасником може бути, як сам студент, так і його цифровий двійник, змодельований комп'ютером. В обох випадках діючий учасник здатний ставити цілі, здійснювати дії, передавати та реагувати на повідомлення від інших учасників, оцінювати ситуацію, адаптуватися до обставин, що змінюються тощо.

Передбачається, що розв'язання задач і співробітництво є двома різними формами активностей, що мають різний зміст і способи здійснення. Людина, як правило, вирішує завдання самостійно, а співробітництво передбачає додаткову активність, коли необхідно вирішувати завдання спільно з іншими учасниками, вибудовуючи продуктивну й ефективну взаємодію. Виникає необхідність забезпечити інтеграцію цих двох абсолютно різних форм активностей. Це робиться в такий спосіб. Передбачається, що співпраця – це цілий вимір, у якому є три різні компетенції:

- 1) встановлення та підтримання взаєморозуміння;
- 2) здійснення дій, необхідних для розв'язання завдань;
- 3) формування та підтримка організації команди.

Вимірювання активностей, пов'язаних із розв'язанням задач, передбачає такі етапи:

- 1) дослідження та розуміння;
- 2) подання та формулювання (передбачає відбір, організацію та інтеграцію інформації з попередніми знаннями);
- 3) планування та здійснення (передбачає визначення цілей, постановку підцілей, формування плану з досягнення цілей та реалізацію плану);
- 4) відстеження та рефлексія.

Потім розробники цього підходу вибудовують табличний перетин компетенцій однієї і другої сфер діяльності. У результаті вони набувають дванадцять компетенцій, які утворюють перетин процесу вирішення завдання, як принципово індивідуальної активності, та співробітництва, як форми організації та підтримки взаємодій. Виходить матриця компетенцій. Авторам залишається тільки заповнити назвами клітини даної типологічної матриці, пропонуючи назви для перетинів, що виходять [2, с. 15].

Отже, діагностика співробітництва під час вирішення завдань у моніторингових дослідженнях PISA здійснюється як оцінка взаємодії її учасників. Взаємодії та розв'язувані завдання виступають як два різні предмети.

Список використаних джерел

1. Міленіна М. М., Якімова І. О. Моніторингові дослідження у шкільній освіті: світовий досвід та особливості впровадження в Україні (на прикладі Pisa-2018). *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2020. № 3(78). С. 113–122.
2. Collaborative Problem Solving: Considerations for the National Assessment of Educational Progress. Authored by: Stephen M. Fiore, Art Graesser, Samuel Greiff, Patrick Griffin, Brian Gong, Patrick Kyllonen, Christine Massey, Harry O'Neil, Jim Pellegrino, Robert Rothman, Helen Soulé, Alina von Davier. April 2017. URL: https://nces.ed.gov/nationsreportcard/pdf/researchcenter/collaborative_problem_solving.pdf
3. PISA 2015. Results in Focus. URL : <http://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>